

Fleiri suðuroyingar

Fólkatalið í Suðuroy er økt við 6 fólkkum higartil í ár. Størsta økingin er í Sumba, sumbingarnir eru nú 7 fleiri enn teir vóru í januar, men fólkatalið økist eisini aðrastaðni í Suðuroy: í Porkeri við 4 fólkkum, í Vági við 4 fólkkum, í Froðba við 3 fólkkum, í Hovi við 1 fólki og Akrar við 1 fólki - tilsamans 20 fólki. Men nakrar bygdir eru, har fólkatalið er í minking: Hvalba 6 fólki, Tvøroyri 3 fólki, Sandvík 2 fólki, Trongisvágur 1 fólki, Øravík 1 fólki og Fámjin 1 fólki - tilsamans 14 fólki. Í Øravíkarlið, Lopra og Víkarbyrgi er eingin broyting. Í januar búðu 4903 fólki í Suðuroy og 1. mai búðu 4906 fólki har, ein øking uppá 0,12%.

Funningur upp í Runavík

Hósdagin verður sáttmálin um kommunusamanlegging millum Funnings og Runavíkar kommunu undirskrivaður í býráðssalinum við Saltangará. Samanlegging verður veruleiki 1. januar 2009. 14. nov. 2006 var vegleiðandi fólkaatkvøða í Funningi um samanlegging av kommununi við aðra kommunu og var stórir meiriluti var fyri at leggja kommununa saman við Runavíkar kommunu. Kommunurnar hava síðan samráðst um sáttmálan sum verður undirskrivaður hóskvøldið. Hetta fram til samanleggingina fara kommunurnar at virka í tøttum samstarvi verður sagt í tíðindaskrivi, sum er sent fjølmiðlunum. Samlaða fólkatalið í hesum báðum kommunum er 3.760 fólki.

Ein litil blóðroynd kann siga rættiliga nógv um heilsustøðuna

Mátning av lungakapasitetinum avdúkar skjótt, um tú roykir í so nógv

Heilsukanning stimbrar sunnari livihátt

Nógv bendir á, at stóra heilsukanningin MARK stimbrar hugin hjá fólki at liva sunnari

HEILSA

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo
Myndir: Jens Kristian Vang

Tá stóra fólkaheilsuátakið MARK í morgin fer í summarfrí, hevur á leið helvtin av landinum verið við í kanningunum. Hóast fyrstu úrslitini ikki verða tøk fyrr enn í heyst, bendir nógv á, at heilsuátakið hevur stimbrað hugin hjá fólki at liva sunnari, metir Malan Egholm, heilsufrøðingur og verkætlanarleiðari.

Góður vilji

- Serliga í Klaksvík hava vit sæð, at býurin hevur fylgt kanningunum upp við eini røð av heilsuátøkum. Uppá nógvvar mátar gongur Klaksvíkin á odda á heilsuøkinum,

sigur Malan Egholm.

Samanumtikið ivast Malan Egholm ikki í, at MARK kanningin hevur skapað størri uppmerksemi um týðningin av at liva sunnari. Eisini vísa fólki sum heild góðan vilja at fylgja teimum ráðum, tey fáa, eftir at tey hava tikið lut í kanningini.

- Eg trúgvi, at tað hevur nógv at siga, at lutakararnir fáa úrslitið av kanningini beinanveg, og vit síðani ráðgeva út frá tí. Heldur enn at útflyggja lutakararunum ein lidnan 'kur' av onkrum slag, geva vit góð ráð um, hvat tann einstaki kann broyta í sínum livihátti fyri at betra um heilsustøðuna, greiðir Malan Egholm frá.

Mannfólk trek at eta grønt

Og nógv er eftir øllum at døma, sum kundi børt um heilsustøðuna hjá føroyingum. Á tann minni positiva bógvín vísa fyrbils metingar nevnliga, at føroying-

FAKTA

MARK fólkaheilsukanningin er ein umfatandi kanning av livimátanum hjá føroyingum. Kanningin kallast MARK, tí hon snýr seg um Motión, Alkohol, Royking og Kost.

Kanningin fer fram ymsastaðni í landinum. Byrjað varð í januar og heldur kanningin fram út á heystið. 2000 tilvildarlaga vald fólki í aldrinum 40 til 70 ár verða boðin til kanningar. Umframt eina líkamskanning, umfatar kanningin eisini eitt spurnarblað um livimátan og heilsuvaran.

Við kanningini verður roynt at fáa eina eftirfarandi mynd av heilsustøðuni hjá føroyingum.

Umframt blóðtrýstið verða feittprosent, mjadna- og miðjumát, vekt og hædd eisini kannað

ar sum heild viga ov nógv og hava ov vánaliga konditión.

Enn eru eisini nógvir føroyingar, ið roykja alt ov illa. Í hesum viðfangi vísir Malan Egholm á, at ofta ganga tað eini 10 til 15 ár, áðrenn skaðiligu árinini av royking av álvara vísa seg.

Sum kunnugt er tó ongantíð ov seint at leggja av at roykja og heldur ikki skal so nógv til fyri at bota um konditiónina, sum fólki kanska hava lyndi til at halda.

- Ongin sigur, at tú skalt byrja at íðka ítrótt á høgum støði fyri at bota um konditiónina. Bara tú rørir teg eitt sindur meir í gerandisdegini, hjálpir tað beinanvegin, sigur Malan Egholm.

Tá tað ræður um matvanar, kundi eisini staði betri til, men her eru kvinnurnar munandi skjótari at taka góðu ráðini til sín.

- Síðvandu føroysku matvanarnir við sós og smelt hava eftir øllum at døma fastari tak á mannfólkunum

enn konufólkunum. Teir eru heldur trekir at skifta tað vælkenda út við meir grønmeti, meðan kvinnurnar fegnar vilja royna ein øðrvísi og sunnari kost, sigur Malan Egholm.

Stór luttøka

Higartil hava Havnin, Klaksvík og Suðuroy verið umfataðar av kanningini. Og sum heild hava tey, ið hava fingið áheitan um at koma til kanningar, verið fús at mæta upp. Onkustaðni hava fólki enn tá skrivað seg á bíðilista, um so er, at brúk hevur verið fyri teimum.

Men allar árstiðir eru ikki líka væl eignaðar at kalla fólki inn til heilsukanningar, viðgongur Malan Egholm.

- Fólki eru ikki so væl viðuppá at verða mæld og vígað beint aftaná jól, tá tey flestu nokk hava etið meir og ósunnari enn vanligt. Hinegin hevur hugurin at lata seg kanna verið stórir nú í vár og summar, sigur Malan Egholm.